

Národná protikorupčná stratégia Slovenskej republiky
na roky 2026 - 2029

Obsah

ÚVOD	4
1. PREHĽAD DOTERAJŠÍCH VLÁDNYCH PROTİKORUPČNÝCH DOKUMENTOV A SÚČASNÝ STAV	6
1.1. Program „Čisté ruky“	6
1.2. Národný program boja proti korupcii a nadväzujúci Akčný plán boja proti korupcii	6
1.3. Strategický plán boja proti korupcii v Slovenskej republike.....	7
1.4. Akčný plán na posilnenie Slovenskej republiky ako právneho štátu	8
1.5. Protikorupčná politika Slovenskej republiky na roky 2019 - 2023	8
1.6. Národný protikorupčný program Slovenskej republiky	9
1.7. Súčasný stav protikorupčných aktivít v SR.....	9
1.7.1. Rada protikorupčných koordinátorov	9
1.7.2. Protikorupčný koordinátor.....	9
1.7.3. Rezortný protikorupčný program	10
2. OPIS A ANALÝZA SITUÁCIE V OBLASTI KORUPCIE V KRAJINE	11
2.1. Dáta o existencii korupcie v krajine	11
2.2. Národné merania.....	11
2.2.1. Štatistiky korupčných trestných činov.....	11
2.2.2. Dáta získané v rámci RKR	13
2.3. Zahraničné ukazovatele	15
2.3.1 OECD ukazovatele verejnej integrity.....	15
2.3.2 Eurobarometer	15
3. ZÁKLADNÉ ZÁSADY	17
3.1. Zásada presadzovania verejného záujmu	18
3.2. Zásada čestnosti a poctivosti	19
3.3. Zásada objektívnosti	19
3.4. Zásada zodpovednosti za svoje konanie a rozhodovanie	20
3.5. Zásada transparentnosti	20
3.6. Zásada slušnosti a inklúzie	21
3.7. Zásada líderstva	21
4. VÍZIA A CIELE STRATÉGIE	22
4.1. Budovanie a posilnenie kapacít	22
4.1.1. Posilnenie inštitucionálnych kapacít (mechanizmov)	22

4.1.2. Zabezpečenie dostatočných finančných a materiálnych zdrojov.....	23
4.2. Vzdelávanie a komunikácia.....	24
4.2.1. Zvyšovanie personálnej kapacity, odbornosti a profesionalizácie zamestnancov.....	24
4.2.2. Vzdelávacie programy.....	24
4.3. Riadenie korupčných rizík.....	25
4.3.1. Prevencia.....	25
4.3.2. Detekcia.....	26
4.3.3. Reakcia.....	26
4.4. Zber dát a monitoring.....	28
4.4.1. Prieskum.....	28
4.4.2. Prieskum „Národný prieskum vnímania korupcie“.....	28
5. OPATRENIA A FINANCOVANIE.....	29
6. MONITOROVANIE, HODNOTENIE A REVÍZIA STRATÉGIE.....	29
ZÁVER.....	31
Použité skratky.....	31

ÚVOD

V súlade s Programovým vyhlásením vlády Slovenskej republiky, prijatým uznesením vlády Slovenskej republiky č. 590 z 13. novembra 2023 a schváleným Národnou radou Slovenskej republiky 21. novembra 2023, v kapitole Posilnenie úlohy demokratického štátu, časť Politika prevencie proti korupcii, integrity verejného sektora a transparentnosti, sa vláda Slovenskej republiky (ďalej len „vláda SR“) zaviazala, že prijme Národnú protikorupčnú stratégiu Slovenskej republiky na roky 2026 - 2029 (ďalej len „stratégia“).

Stratégia súčasne naplňa aj cieľ č. 3 Stratégie prevencie kriminality a inej protispoločenskej činnosti v Slovenskej republike do roku 2028, schválenej uznesením vlády Slovenskej republiky č. 189/2023. Konkrétne sa opiera o úlohu č. 3.1.8 prílohy č. 2 Stratégie prevencie kriminality a inej protispoločenskej činnosti v Slovenskej republike do roku 2028, ktorá smeruje k minimalizácii ziskov z trestnej a inej protispoločenskej činnosti, vrátane korupcie.

Stratégia predstavuje dlhodobý strategický dokument vlády SR v oblasti prevencie korupcie, ktorého hlavnou víziou je budovanie dôveryhodných, transparentných a odolných verejných inštitúcií. Jej cieľom je vytvárať prostredie nulovej tolerancie voči korupcii, podporovať kultúru integrity a posilňovať dôveru občanov v demokratické fungovanie štátu.

Časová pôsobnosť stratégie má ambíciu zabezpečiť kontinuitu strategických dokumentov a nadviazať na Národný protikorupčný program Slovenskej republiky. Tým vytvára rámec pre systematickú a dlhodobú implementáciu preventívnych a represívnych opatrení v oblasti boja proti korupcii.

Význam a prínos stratégie spočívajú najmä

- vo zvyšovaní odolnosti verejného sektora voči korupčným rizikám,
- v posilňovaní kultúry zodpovednosti a etiky vo verejnej správe,
- v podpore participácie občianskej spoločnosti a odborného sektora v protikorupčných politikách,
- vo zvyšovaní kvality verejných politík a rozhodovania na základe princípov transparentnosti, zodpovednosti a legality.

Vízia stratégie sa sústreďuje na prevenciu korupcie, premieta sa do konkrétnych cieľov, ktoré budú systematicky rozpracované v príslušných tematických oblastiach, pričom dôraz sa kladie na prevenciu, včasné odhaľovanie a efektívne riešenie korupcie v prostredí verejnej správy, ako aj posilňovanie verejnej kontroly a spolupráce medzi štátnymi a neštátnymi aktérmi.

Pre naplnenie vízie stratégie boli vytýčené nasledovné ciele

- 1) budovanie a posilnenie kapacít,
- 2) vzdelávanie a komunikácia v témach integrity a prevencie korupcie,
- 3) riadenie korupčných rizík,
- 4) zber dát a monitoring.

Oddelenie prevencie korupcie sekcie bezpečnosti štátu a prevencie korupcie Úradu vlády Slovenskej republiky je ústredným kontaktným pracoviskom v oblasti prevencie korupcie pre všetky orgány a úrovne verejnej správy, vrátane metodického usmerňovania v posudzovaní korupčných rizík. ÚV SR je prostredníctvom OPK od 1. júna 2022 aj ústredným orgánom štátnej správy pre koordináciu v oblasti prevencie korupcie (§ 24 zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov). OPK vo svojej činnosti úzko spolupracuje s orgánmi štátu, ktoré plnia úlohy v oblasti prevencie korupcie a pomáha organizovať a koordinovať spoločné činnosti týchto orgánov so zreteľom na zníženie a odstránenie korupčných rizík a zvyšovanie účinnosti prevencie korupcie. V oblasti prevencie korupcie OPK zabezpečuje koncepčnú, metodicko-právnu a riadiacu činnosť. Takisto spolupracuje na príprave a presadzovaní projektov a opatrení zameraných na minimalizáciu a elimináciu korupcie v SR. ÚV SR získal v roku 2020 certifikát systému manažérstva proti korupcii podľa medzinárodnej normy ISO 37001:2016 Systémy manažérstva proti korupcii - Požiadavky s usmernením na používanie (ďalej len „ISO 37001“) a v roku 2023 úspešne absolvoval recertifikačný audit.

Korupcia predstavuje riziko pre stabilitu a bezpečnosť spoločnosti, podkopáva dôveryhodnosť inštitúcií a hodnoty demokracie, etické hodnoty a výkon spravodlivosti a ohrozuje ekonomický rozvoj a právny štát. Boj proti korupcii obsahuje preventívnu a represívnu zložku, pričom nie je možné preferovať represívne opatrenia pred preventívnymi, nakoľko obe zložky tvoria synergickú súčasť v protikorupčnom boji.

Boj proti korupcii si vyžaduje celospoločenský prístup, ktorého predpokladom je spolupráca verejného a súkromného sektora, ako aj akademickej obce, podnikateľských subjektov aj občanov. Spolupráca v rámci verejného sektora by nemala obchádzať územné samosprávy, ktoré by mali byť jedným z kľúčových partnerov v implementovaní protikorupčných opatrení.

Všeobecne korupciu možno chápať ako zneužitie verejného postavenia na osobný prospech. Okrem trestných činov definovaných Trestným zákonom korupcia v širšom zmysle zahŕňa aj zneužívanie moci, zneužívanie vplyvu či postavenia, navádzanie na takéto zneužitie, klientelizmus, rodinkárstvo, protekcionárstvo, konflikt záujmov, neregulovaný lobing, poskytovanie a prijímanie nenáležitých výhod bez poskytovania protislužby (tzv. prikrmovanie) a spreneveru verejných zdrojov.

Hlavným negatívnym vplyvom korupcie je oslabovanie dôvery občanov v právny štát. Dôsledkom korupcie je aj neefektívne rozdeľovanie verejných prostriedkov, deformácia hospodárskej súťaže a nadbytočné náklady pri podnikaní, ktoré preukázateľne spomaľujú hospodársky rast krajiny, ktorý nevedie k udržateľnému rozvoju spoločnosti. Zo sociologického hľadiska tieto negatívne javy prehlbujú spoločenské nerovnosti a narušajú zásadu rovnakých príležitostí. Zároveň môžu ohrozovať vnútornú ako aj vonkajšiu bezpečnosť štátu a tiež poškodzovať dobré meno SR v zahraničí. Korupcia je prekážkou udržateľného hospodárskeho rastu, odvádza zdroje od produktívnych výsledkov, oslabuje efektívnosť verejných výdavkov a prehľbuje sociálne nerovnosti.

1. PREHLAD DOTERAJŠÍCH VLÁDNYCH PROTİKORUPČNÝCH DOKUMENTOV A SÚČASNÝ STAV

Snaha o znižovanie priestoru a príležitostí pre vznik korupcie v SR nie je novým fenoménom. Viaceré vlády SR pripravili a zaviedli strategické dokumenty v oblasti prevencie korupcie.

1.1. Program „Čisté ruky“

Program „Čisté ruky“ bol schválený uznesením vlády SR č. 182 z 21. marca 1995 a bol prijatý s cieľom znížiť korupciu v štátnych orgánoch.

Program „Čisté ruky“ obsahoval niekoľko úloh pre ústrednú štátnu správu a aj miestnu štátnu správu, ako aj odporúčania pre Generálnu prokuratúru Slovenskej republiky, Združenie miest a obcí Slovenska, Konfederáciu odborových zväzov a vtedajší Fond národného majetku. Úlohy a odporúčania vyplývajúce z tohto materiálu sa týkali opatrení z legislatívnej, inštitucionálnej a organizačnej oblasti.

Zmyslom tohto dokumentu bolo v dlhodobom časovom úseku realizovať opatrenia na zamedzenie a odstránenie korupcie a s ňou súvisiacich negatívnych javov v živote spoločnosti. Program mal klásť dôraz na právnu rovinu riešenia problémov, na uplatňovanie právnych nástrojov pri predchádzaní a potláčaní týchto javov.¹

1.2. Národný program boja proti korupcii a nadväzujúci Akčný plán boja proti korupcii

Národný program boja proti korupcii bol schválený uznesením vlády SR č. 461 z 21. júna 2000. Boj proti korupcii stanovený týmto programom bol postavený na troch pilieroch, a to eliminácii miest možného vzniku korupcie, znížení rizika korupčného správania a zvýšení citlivosti verejnosti voči korupcii. Národný program boja proti korupcii určil podpredsedovi vlády SR úlohu vydať metodický pokyn na vypracovanie rezortných akčných plánov boja proti korupcii, na podklade ktorých bol spracovaný Akčný plán boja proti korupcii a následne prijatý vládou SR 22. novembra 2000. Akčný plán boja proti korupcii bol kombináciou akčných plánov jednotlivých ÚOŠS s príspevkom mimovládnych organizácií. Obsahoval približne 1 600 konkrétnych úloh pre jednotlivé štátne orgány, pričom väčšina z nich bola určená Ministerstvu hospodárstva Slovenskej republiky.

Medzi najvýraznejšie prínosy Národného programu boja proti korupcii patrí najmä zákon č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov, zákon č. 297/2008 Z. z. o ochrane pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a o ochrane pred financovaním terorizmu a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, zákon č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov, zákon č. 55/2017 Z. z. o štátnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, zákon č. 313/2001 Z. z. o verejnej službe (zrušený zákonom č. 553/2003 Z. z. o odmeňovaní

¹ IVANTYŠYN, Michal – SIČÁKOVÁ, Emília. 1999. Bezpečnostná situácia a korupcia. In: MESEŽNIKOV, Grigorij – IVANTYŠYN, Michal a kol. Slovensko 1998-1999.: Súhrnná správa o stave spoločnosti : 1999. Bratislava : Inštitút pre verejné otázky, 1999. s. 649. ISBN 8088935091.

niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov), či novela zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Novým inštitútom bolo napríklad zavedenie obchodného registra na internete. Národný program boja proti korupcii predstavoval výrazný posun v protikorupčnej politike SR.

Aktualizovaný materiál bol následne podkladom pre spracovanie Strategického plánu boja proti korupcii v SR.

SR v tomto období tiež ratifikovala Trestnoprávny dohovor o korupcii², Dohovor o boji s podplácaním zahraničných verejných činiteľov v medzinárodných obchodných transakciách³ a podpísala Občianskoprávny dohovor o korupcii⁴.

1.3. Strategický plán boja proti korupcii v Slovenskej republike

Strategický plán boja proti korupcii v Slovenskej republike (ďalej len „strategický plán“) prijatý uznesením vlády SR č. 517 z 10. augusta 2011 nahradil Národný program boja proti korupcii. Materiál vypracoval Úrad boja proti korupcii Prezídia Policajného zboru v spolupráci s ÚV SR. Strategický plán charakterizoval a definoval oblasti najčastejšieho výskytu trestných činov korupcie, poskytoval stručný prehľad protikorupčných aktivít vlády SR, štátnych inštitúcií, činnosti mimovládnych organizácií, analyzoval trestnoprávnu úpravu korupcie v SR a identifikoval oblasti, ktoré bolo potrebné rozpracovať v podmienkach jednotlivých rezortov a inštitúcií s cieľom určiť konkrétne úlohy a termíny ich plnenia. Na účely monitorovania, priebežnej kontroly a vyhodnocovania plnenia úloh vyplývajúcich zo strategického plánu bola 31. augusta 2011 zriadená medzirezortná pracovná skupina expertov pre oblasť boja proti korupcii (ďalej len „expertná skupina“). V súvislosti s rozpracovaním strategického plánu sa uskutočnili dve zasadnutia expertnej skupiny, z ktorých vyplynula úloha rozpracovať strategický plán vo forme tzv. rezortných vnútorných analýz, v ktorých budú identifikované konkrétne oblasti, subjekty a procesy, kde existuje určitý stupeň rizika korupcie a zároveň zadané opatrenia na ich zníženie, resp. elimináciu.

Završením strategického plánu bolo predloženie Správy o plnení úloh vyplývajúcich zo strategického plánu boja proti korupcii v Slovenskej republike (ďalej len „správa“). Správa predstavovala komplexné vyhodnotenie úloh definovaných strategickým plánom vrátane vyhodnotenia plnenia opatrení, ktoré si stanovili zainteresované subjekty v závislosti od nimi identifikovaných rizikových oblastí zvýšenej možnosti korupčného konania. K 30. novembru 2013 bolo na základe vnútorných rezortných analýz príslušných ministerstiev, ako aj ÚV SR a Úradu pre verejné obstarávanie, odpočítaných 182 opatrení. Z vyhodnotenia samotných úloh za roky 2011 - 2013 plynula nevyhnutnosť stálej kontroly ich permanentného dodržiavania a aktualizácie v závislosti od celospoločenských potrieb a pôsobnosti konkrétneho zodpovedného subjektu.

² Oznámenie Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky č. 375/2002 Z. z. o podpísaní Trestnoprávneho dohovoru o korupcii.

³ Oznámenie Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky č. 318/1999 Z. z. o boji s podplácaním zahraničných verejných činiteľov v medzinárodných obchodných transakciách.

⁴ Oznámenie Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky č. 370/2003 Z. z. o prijatí Občianskoprávneho dohovoru o korupcii.

1.4. Akčný plán na posilnenie Slovenskej republiky ako právneho štátu

Akčný plán na posilnenie SR ako právneho štátu prijatý uznesením vlády SR č. 403 z 8. júla 2015 pozostával z troch častí

- Transparentnosť, predvídateľnosť a participatívnosť legislatívneho procesu,
- Korupcia ako negatívny a škodlivý faktor pre „značku Slovensko“,
- Transparentná a efektívna justícia ako pevný základ pre domácich aj zahraničných investorov.

Jednotlivé časti Akčného plánu na posilnenie SR ako právneho štátu obsahovali opatrenia, ktorými sa majú dosiahnuť základné ciele, a to transparentnejšia, predvídateľnejšia a participatívnejšia legislatíva, zefektívnenie boja proti korupcii a transparentnejšia a efektívnejšia justícia. Pri každom opatrení sa uvádzal aj navrhovaný spôsob realizácie, člen vlády SR alebo iný predstaviteľ ostatného ÚOŠS zodpovedný za realizáciu opatrenia a termín, dokedy sa má opatrenie realizovať.

1.5. Protikorupčná politika Slovenskej republiky na roky 2019 - 2023

Protikorupčná politika Slovenskej republiky na roky 2019 - 2023 bola schválená uznesením vlády SR č. 585 z 12. decembra 2018. Aktuálne predstavuje jeden z dvoch hlavných strategických dokumentov SR spoločne s Národným protikorupčným programom Slovenskej republiky.

Hlavným cieľom protikorupčnej politiky je zmenšiť a odstrániť priestor a príležitosti pre korupciu vo všetkých oblastiach verejnej moci, hospodárstva a spoločnosti a zvýšiť dôveru verejnosti k zamestnancom verejného sektora a orgánom verejnej moci.

Ciele protikorupčnej politiky sú rozpracované v troch prioritách

- Presadzovať a chrániť verejný záujem prostredníctvom zmenšovania priestoru a príležitostí pre korupciu,
- Zlepšiť kvalitu legislatívneho a právneho prostredia,
- Zlepšiť podmienky na podnikanie.

Tieto priority obsahujú ďalšie konkrétne ciele a základné opatrenia na ich dosiahnutie, ako aj očakávané dosiahnuté výsledky.

Samotné uznesenie vlády SR, ktorým bola protikorupčná politika schválená, uložilo päť zásadných úloh, ktoré určili ďalší smer protikorupčnej iniciatívy v SR na ďalšie obdobie. Na všetkých ÚOŠS bola vytvorená pozícia protikorupčného koordinátora (ďalej aj ako „koordinátor“), pričom títo koordinátori vytvorili neformálnu sieť. Taktiež všetky ÚOŠS zaviedli RKR s identifikovaním rizikových oblastí z hľadiska korupcie. Na základe posúdenia a vyhodnotenia korupčných rizík povinné orgány museli prijať a zverejniť na svojom webovom sídle vlastný RPKP, v ktorom sú uvedené konkrétne protikorupčné systémové opatrenia. Tieto rezortné protikorupčné programy je potrebné každoročne aktualizovať v nadväznosti na vyhodnotenie plnenia úloh vyplývajúcich z rezortných protikorupčných programov.

Splnením týchto úloh, vyplývajúcich z uznesenia vlády SR č. 585 z 12. decembra 2018, bolo po prvýkrát zavedené systematické riadenie protikorupčných činností na úrovni ÚOŠS.

Poslednou úlohou protikorupčnej politiky bolo vypracovať národný protikorupčný program a predložiť ho vláde SR na schválenie.

1.6. Národný protikorupčný program Slovenskej republiky

Národný protikorupčný program SR, schválený uznesením vlády SR č. 426 zo 4. septembra 2019, predstavuje posledný aktuálny strategický dokument na národnej úrovni v oblasti prevencie korupcie. Národný protikorupčný program vypracoval ÚV SR v nadväznosti na Protikorupčnú politiku Slovenskej republiky na roky 2019 – 2023 a na jeho pripomienkovaní sa podieľali aj ďalšie ÚOŠS.

Program obsahuje návrh opatrení, ktoré vyplývajú zo skúseností z medzinárodných hodnotiacich procesov, ktorým sa SR podrobila najmä v rámci OECD, OSN, Rady Európy. Dôraz sa kladie nielen na oblasť prevencie korupcie, ale aj na zefektívnenie aktuálnej práce orgánov činných v trestnom konaní, posilnenie vzájomnej spolupráce a koordinácie týchto subjektov a do protikorupčného úsilia zapája aj širokú verejnosť.

Navrhované opatrenia svojou významnosťou a charakterom presahujú možnosti a rozsah pôsobnosti jednotlivých rezortov. Hlavným cieľom vlastného materiálu je zmenšiť priestor a príležitosti pre korupciu vo verejnom sektore, účinne postihovať jej páchatel'ov a zvýšiť dôveru verejnosti k orgánom verejnej moci. Jednotlivé konkrétne ciele programu sú premietnuté do úloh pre členov vlády a pre ostatné ÚOŠS.

1.7. Súčasný stav protikorupčných aktivít v SR

ÚV SR je v zmysle zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy od 1. júna 2022 ÚOŠS aj pre koordináciu v oblasti prevencie korupcie. Konkrétne úlohy v oblasti prevencie korupcie zabezpečuje ÚV SR prostredníctvom príslušného organizačného útvaru.

1.7.1. Rada protikorupčných koordinátorov

Neformálna sieť protikorupčných koordinátorov bola v roku 2023 sformalizovaná a inštitucionalizovaná. V súčasnosti sú protikorupční koordinátori ÚOŠS s ďalšími členmi určených inštitúcií členmi RPK, ktorá plní úlohy poradného orgánu vedúceho ÚV SR. Štatút Rady protikorupčných koordinátorov bol prijatý 2. mája 2023 a je zverejnený na webovom sídle ÚV SR.⁵

1.7.2. Protikorupčný koordinátor

Protikorupčný koordinátor je fyzická osoba vykonávajúca činnosti v oblasti prevencie korupcie a boja proti korupcii vrátane riadenia korupčných rizík v spolupráci s ostatnými zamestnancami rezortného orgánu. Kompetencie koordinátora môžu byť doplnené o činnosti vyplývajúce zo zákona na ochranu oznamovateľov. Do jeho kompetencií sú sústredené

⁵ [Štatút Rady protikorupčných koordinátorov- konsolidované znenie](#) (PDF, 147 kB)

existujúce protikorupčné činnosti, doplnené o činnosti vyplývajúce z tejto stratégie a nadväzujúcich protikorupčných programov. Vedúcim zamestnancom pomáha presadzovať, prostredníctvom ich rozhodovacej právomoci, protikorupčné opatrenia organizácie v súlade so zásadou „tón zhora“.

V záujme efektívnosti a včasnosti riešenia otázok týkajúcich sa korupcie a jej predchádzania na pracovisku alebo v ÚOŠS je nevyhnutné umožniť koordinátorovi komunikovať priamo (teda nie prostredníctvom tretej osoby) so štatutárom organizácie a s generálnym tajomníkom služobného úradu.

V rámci rezortného orgánu musí mať zaručené nezávislé postavenie, to znamená, že koordinátorov odborný úsudok v súvislosti s protikorupčnou prevenciou nebude ovplyvnený nenáležitými politickými ani inými zásahmi, ktoré by mohli znehodnotiť alebo spochybniť jeho protikorupčnú činnosť.

Protikorupčný koordinátor pripravuje rezortný protikorupčný program a vypracováva katalóg korupčných rizík, pričom spolupracuje s vedúcimi zamestnancami jednotlivých útvarov.

Spôsob výberu protikorupčného koordinátora je v kompetencii príslušného štatutárneho orgánu, a to bez ohľadu na veľkosť organizácie. Poverením konkrétnej osoby sa vytvára priestor na zavedenie princípu osobnej zodpovednosti. Rezortný orgán môže rozhodnúť, či na plnenie úloh protikorupčnej koordinácie vytvorí samostatnú organizačnú zložku. Štatutárny orgán rozhodne o organizačnom začlenení koordinátora do organizačnej štruktúry.

Akékoľvek odvetné postihy za výkon činností protikorupčného koordinátora vyplývajúcich z jeho kompetencií, povinností a úloh musia byť absolútne vylúčené.

U koordinátora sa nevyžadujú osobitné kvalifikačné predpoklady, ale v záujme zdokonaľovania odbornej kompetencie je potrebné, aby koordinátor absolvoval odbornú prípravu. Odbornú prípravu bude zabezpečovať aj OPK.

Koordinátor môže v rámci svojej pôsobnosti poskytovať odborné konzultácie v oblastiach týkajúcich sa korupčných rizík, protikorupčnej prevencie a verejnej integrity.

1.7.3. Rezortný protikorupčný program

Každý ÚOŠS sa riadi RPKP, v ktorom nastavuje preventívne opatrenia v oblasti boja proti korupcii. Vypracúva návrhy, opatrenia za účelom eliminácie korupčných rizík a prehľbuje kultúru integrity a protikorupčného povedomia v rezortnom orgáne, odhaľuje a odstraňuje príčiny, príležitosti a podmienky priaznivé pre vznik a existenciu korupcie rezortného útvaru, riadi korupčné riziká založené na identifikovaných objektívnych faktoch. Mapuje doterajšie preventívne opatrenia a metódy týkajúce sa protikorupčnej prevencie a boja proti korupcii a vypracúva návrhy na nápravu, prispôbenie alebo zrušenie neúčinných protikorupčných opatrení a vypracúva nové. Obsahom RPKP je stanovenie cieľa a opatrenia k nemu, ktoré sa pravidelne sledujú a vyhodnocujú.

Od roku 2019 do roku 2024 realizoval ÚV SR projekt „Zlepšovanie integrity verejnej správy v Slovenskej republike“ (ďalej len „projekt“) v rámci programu „Dobrá správa vecí verejných, zodpovedné inštitúcie, transparentnosť/Cezhraničná spolupráca“. Projekt bol financovaný prostredníctvom Finančného mechanizmu EHP a Štátneho rozpočtu SR.⁶ V súčasnosti prebieha fáza jeho udržateľnosti.

2. OPIS A ANALÝZA SITUÁCIE V OBLASTI KORUPCIE V KRAJINE

2.1. Dáta o existencii korupcie v krajine

Hľadanie relevantného modelu zistenia stavu miery korupcie v krajine je celosvetovou výzvou. Zatiaľ neexistuje dokonalý mechanizmus či ukazovateľ, ktorý by vedel objektívne zachytiť reálny stav korupcie v krajine. Vyplýva to aj z faktu, že korupcia ako negatívny sociálny jav má rôzne formy a typy v závislosti od oblasti, kde sa vyskytuje (verejné obstarávanie, financovanie politických strán, zdravotníctvo a pod.).

Meranie korupcie musí byť založené na relevantných dátach. Existujú rôzne metódy merania korupcie, pričom každá z nich má svoje nedostatky. Súčasným trendom vo svete je nazeranie na korupciu nielen cez index vnímania korupcie, ale aj pomocou viacerých merateľných ukazovateľov. Len širšie vnímanie kontextu a relevantné dáta dokážu vytvoriť objektívny obraz o stave korupcie v krajine.

Pri meraní korupcie je nutné vziať do úvahy dáta, ktoré v sebe budú zahŕňať údaje o počte zistených a objasnených trestných činov korupcie, ako aj počty stíhaných, obžalovaných a odsúdených (tzv. represívna zložka). Ďalej je nutné vziať do úvahy ukazovatele vnímania korupcie a behaviorálne prieskumy.

Dáta o existencii korupcie v krajine vychádzajú prevažne z medzinárodných meraní, napríklad merania OECD, Svetovej banky či Európskej komisie.

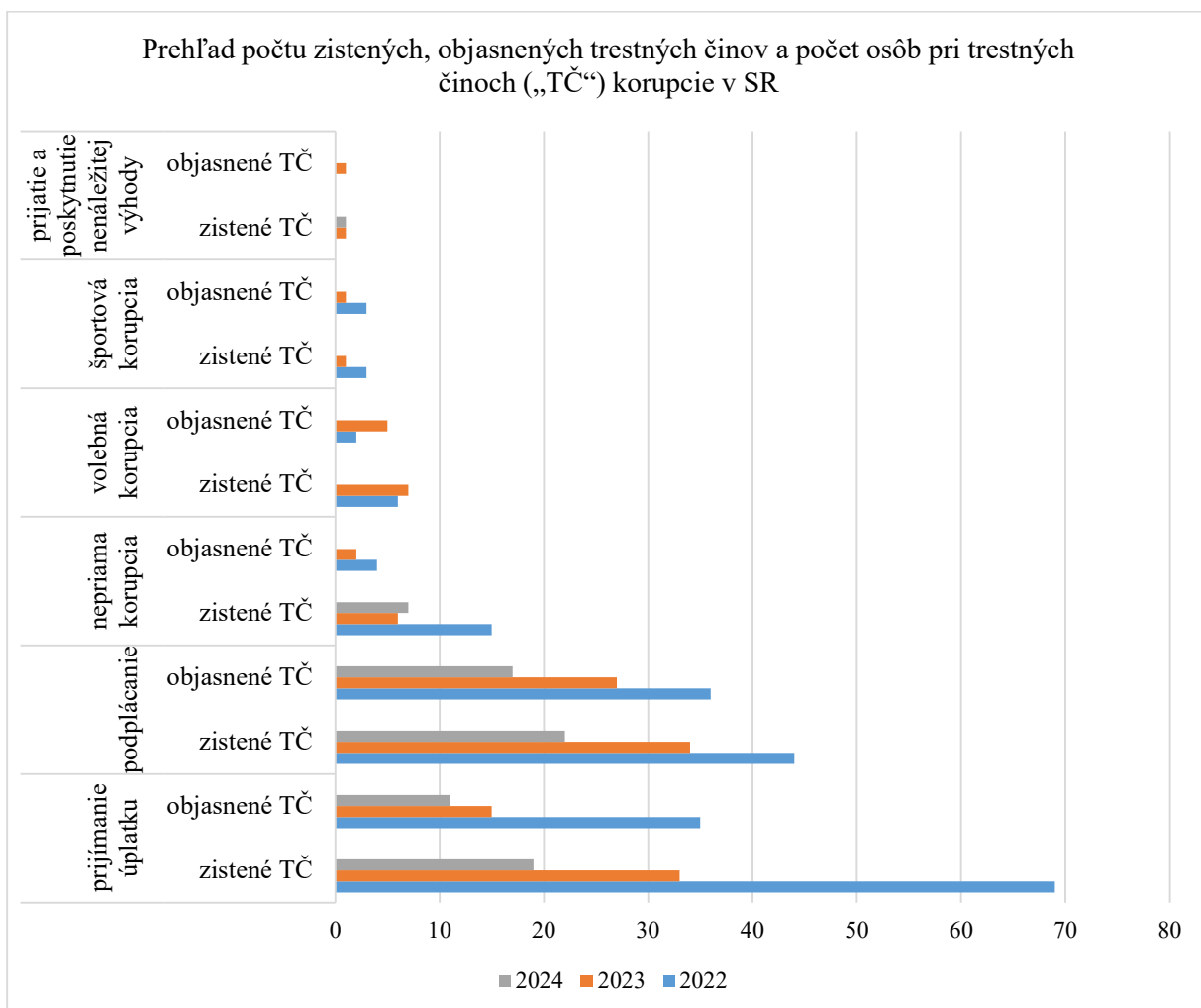
2.2. Národné merania

2.2.1. Štatistiky korupčných trestných činov

Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky vedie štatistiky podľa počtu zistených, objasnených trestných činov a podľa počtu osôb pri jednotlivých trestných činoch korupcie. Najviac zistených a objasnených trestných činov korupcie bolo v roku 2022. Zo skutkových podstát bolo najviac zistených a objasnených trestných činov pri skutkovej podstate trestného činu podplácania.

⁶ Hlavným partnerom projektu bolo OECD. V SR mal projekt päť kľúčových partnerov: Rada pre štátnu službu, Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Ministerstvo školstva, výskumu, vývoja a mládeže Slovenskej republiky, Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky a Generálna prokuratúra Slovenskej republiky. Cieľom projektu bolo zlepšenie postavenia SR vo vnímaní korupcie a zvýšenie efektívnosti prevencie korupcie vo verejnom sektore. Aktivity projektu boli vecne rozdelené na šesť oblastí. Viac informácií o projekte je dostupných na webovom sídle projektu: [Zlepšovanie integrity verejnej správy v Slovenskej republike](#).

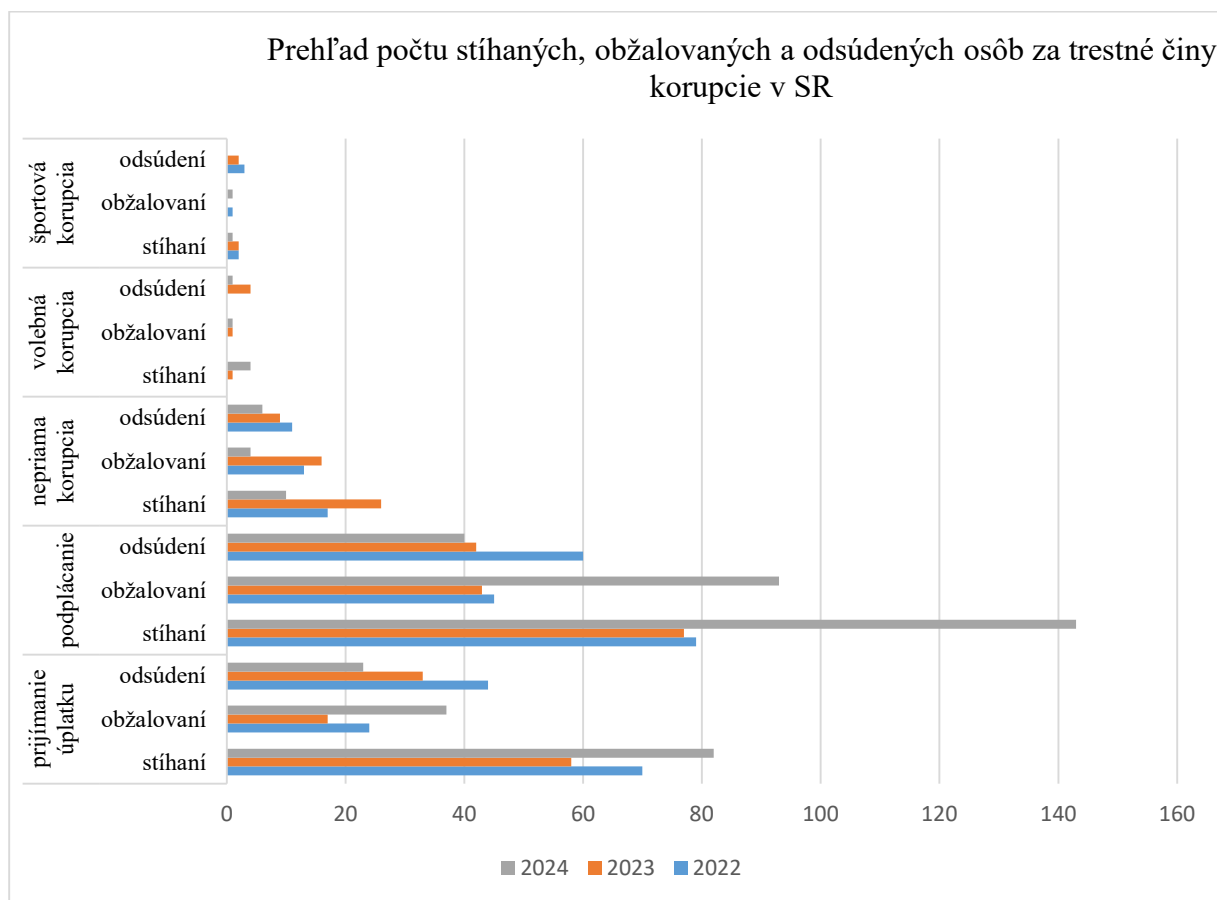
Štatistika kriminality podľa Trestného zákona za roky 2022 – 2024

Zdroj: Prezídium Policajného zboru

Generálna prokuratúra Slovenskej republiky vedie štatistiky podľa počtu stíhaných, obžalovaných a odsúdených osôb za jednotlivé trestné činy korupcie. Roky 2022 a 2024 zaznamenali vysoký počet trestne stíhaných osôb oproti priemeru minulých rokov. Z uvedených skutkových podstát bolo najviac zistení a objasnení pri skutkovej podstate trestného činu podplácania.

Ukončené trestné stíhanie osôb za vybrané trestné prečiny a zločiny za roky 2022 - 2024

Zdroj: Generálna prokuratúra Slovenskej republiky

2.2.2. Dáta získané v rámci RKR

V zmysle úlohy B.2. uznesenia vlády SR č. 585 z roku 2018 je každý ÚOŠS⁷ povinný zaviesť riadenie korupčných rizík v podmienkach riadenej inštitúcie a identifikovať rizikové oblasti z hľadiska korupcie. Na identifikáciu oblastí s vysokým rizikom korupcie je možnosť využiť nástroj informačných technológií (ďalej len „IT“) Riadenie korupčných rizík RIS.RKR.⁸ Tento nástroj na centrálnej úrovni spravuje príslušný organizačný útvar ÚV SR aj na základe vstupov od všetkých zapojených respondentov.⁹

⁷ Zákon č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov.

⁸ Viac informácií o aplikácii Riadenie korupčných rizík je dostupných na webovom sídle IntegrityData.sk: [IntegrityData.sk](https://integritydata.sk) [O aplikácii](#) Informácie o procese RKR jednotlivých rezortov a jeho výsledkoch sú dostupné na webovom sídle IntegrityData.sk, kde sú zverejňované grafy a štatistické údaje priamo z prieskumov na RKR participujúcich rezortov: [IntegrityData.sk](https://integritydata.sk).

⁹ ÚV SR definuje potenciálne korupčné riziká a zostavuje dotazník k RKR na ich identifikáciu v jednotlivých inštitúciách štátnej správy. Možnosť zapojiť sa do nich majú všetky orgány štátnej správy. Zoznam korupčných rizík je možné nájsť na webovom sídle IntegrityData.sk: [IntegrityData.sk](https://integritydata.sk) [Korupčné riziká](#).

Na základe výsledkov všeobecného prieskumu k RKR boli pre rok 2023 určené nasledovné korupčné riziká

- Chýbajúce osobitné protikorupčné ustanovenie v zmluvách uzatváraných organizáciou (48 %),
- Neznalosť systému riadenia protikorupčných činností (38 %),
- Netransparentnosť postupov organizácie v oblasti prevencie korupcie (37 %),
- Nedostatočné vymáhanie osobnej zodpovednosti za škodu spôsobenú korupčným správaním alebo protispoločenskou činnosťou (34 %),
- Nevyvodenie zodpovednosti za chybné rozhodnutie alebo nesprávny úradný postup v dôsledku korupčného konania (33 %).

Na základe výsledkov všeobecného prieskumu k RKR boli pre rok 2024 určené nasledovné korupčné riziká

- Neznalosť systému riadenia protikorupčných činností (40 %),
- Chýbajúce osobitné protikorupčné ustanovenie v zmluvách uzatváraných organizáciou (37 %),
- Netransparentnosť postupov organizácie v oblasti prevencie korupcie (36 %),
- Nedodržanie zákonnej lehoty na vydanie rozhodnutia a existencia priestoru na vynucovanie úplatku (31 %),
- Nedostatočné vymáhanie osobnej zodpovednosti za škodu spôsobenú korupčným správaním alebo protispoločenskou činnosťou (31 %).

Na základe výsledkov všeobecného prieskumu k RKR boli pre rok 2025 určené nasledovné korupčné riziká¹⁰

- Neznalosť systému riadenia protikorupčných činností (39 %),
- Nedostatočné vymáhanie osobnej zodpovednosti za škodu spôsobenú korupčným správaním alebo protispoločenskou činnosťou (35 %),
- Nevyvodenie zodpovednosti za chybné rozhodnutie alebo nesprávny úradný postup v dôsledku korupčného konania (34 %),

Protikorupčný koordinátor každej zapojenej inštitúcie vyberie organizačné útvary resp. ich zamestnancov, ktorí budú oslovení so žiadosťou na vyplnenie dotazníka pre identifikáciu korupčných rizík. Vyplnenie tohto dotazníka je dobrovoľné a anonymné.

V rokoch 2019 a 2020 bola spustená pilotná verzia všeobecného dotazníka k RKR. Prvé riadne spustenie všeobecného dotazníka k RKR prebiehalo v termíne od 6. novembra 2020 do 13. mája 2021.

V roku 2022 bolo znenie dotazníka k všeobecnému prieskumu k RKR upravené na základe spätnej väzby od respondentov a odporúčaní OECD na zlepšenie dotazníka v rámci projektu.

V roku 2022 bol všeobecný dotazník k RKR spustený v termíne od 2. mája do 1. júla, v roku 2023 bol spustený v termíne od 3. mája do 10. júna, v roku 2024 v termíne od 13. mája do 15. júna v upravenej verzii a posledný prieskum sa uskutočnil v termíne od 19. mája 2025 do 16. júna 2025. Výsledkom vyhodnotenia dotazníkov je zostavenie zoznamu korupčných rizík, ktoré sa podľa názoru oslovených zamestnancov môžu prejaviť v inštitúcii. Na základe ich odpovedí je vypočítaná pravdepodobnosť výskytu týchto rizík v inštitúcii.

¹⁰ Všeobecného prieskumu k RKR pre rok 2023 sa zúčastnilo deväť ministerstiev, dva ostatné ÚOŠS a osem ďalších inštitúcií (dobrovoľne ako podriadené); pre rok 2024 sa zúčastnilo osem ministerstiev, štyri ostatné ÚOŠS a sedem ďalších inštitúcií (dobrovoľne ako podriadené) a pre rok 2025 sa zúčastnilo osem ministerstiev, päť ostatných ÚOŠS a šesť ďalších inštitúcií (dobrovoľne ako podriadené). Účasť vo všeobecnom prieskume k RKR spoločne s percentuálnym vyjadrením jej účasti sú dostupné na webovom sídle IntegrityData.sk:

[IntegrityData.sk Prieskumy](https://integritydata.sk/Prieskumy).

- Netransparentnosť postupov organizácie v oblasti prevencie korupcie (33 %),
- Nedodržanie zákonnej lehoty na vydanie rozhodnutia a existencia priestoru na vynucovanie úplatku (31 %),
- Chýbajú účinné mechanizmy na zabránenie nenáležitým vnútorným tlakom na rozhodovanie (31 %).

Výsledky prieskumov predstavujú vnímanie korupčných rizík zamestnancami zapojených inštitúcií štátnej správy. Prieskumy identifikujú obdobné korupčné riziká, ktoré môžu byť zmiernované napríklad implementáciou systému manažérstva proti korupcii podľa normy ISO 37001 alebo zefektívnením internej komunikácie. Tieto doplňujúce vstupy sú relevantné predovšetkým pre konkrétne inštitúcie a môžu napomôcť k vytvoreniu adresných opatrení, príp. potvrdeniu, že existujúce opatrenia zmiernili vysoké korupčné riziká.

Opatrenia na zmiernenie, príp. odstránenie korupčných rizík sú súčasťou RPKP s povinnosťou každoročnej aktualizácie RPKP. Aktualizácie RPKP majú reflektovať najväčšie korupčné riziká inštitúcie v predmetnom roku. Aktualizácie RPKP sú zverejňované na webových sídlach dotknutých inštitúcií.

2.3. Zahraničné ukazovatele

2.3.1 OECD ukazovatele verejnej integrity

Ukazovatele verejnej integrity OECD predstavujú nové kritérium pre odolnosť vlády SR voči korupčným rizikám a poskytujú návod ako posilniť verejnú integritu. Ide o vôbec prvé štandardné ukazovatele OECD v oblasti verejnej integrity a boja proti korupcii, ktoré boli vypracované pre vlády a v spolupráci s nimi na základe odporúčania Rady OECD pre verejnú integritu.¹¹

Ukazovatele OECD predstavujú novú generáciu ukazovateľov, ktoré poskytujú údaje na podporu konkrétnych opatrení proti korupcii a umožňujú krajinám porovnávať a identifikovať dobrú prax.

2.3.2 Eurobarometer

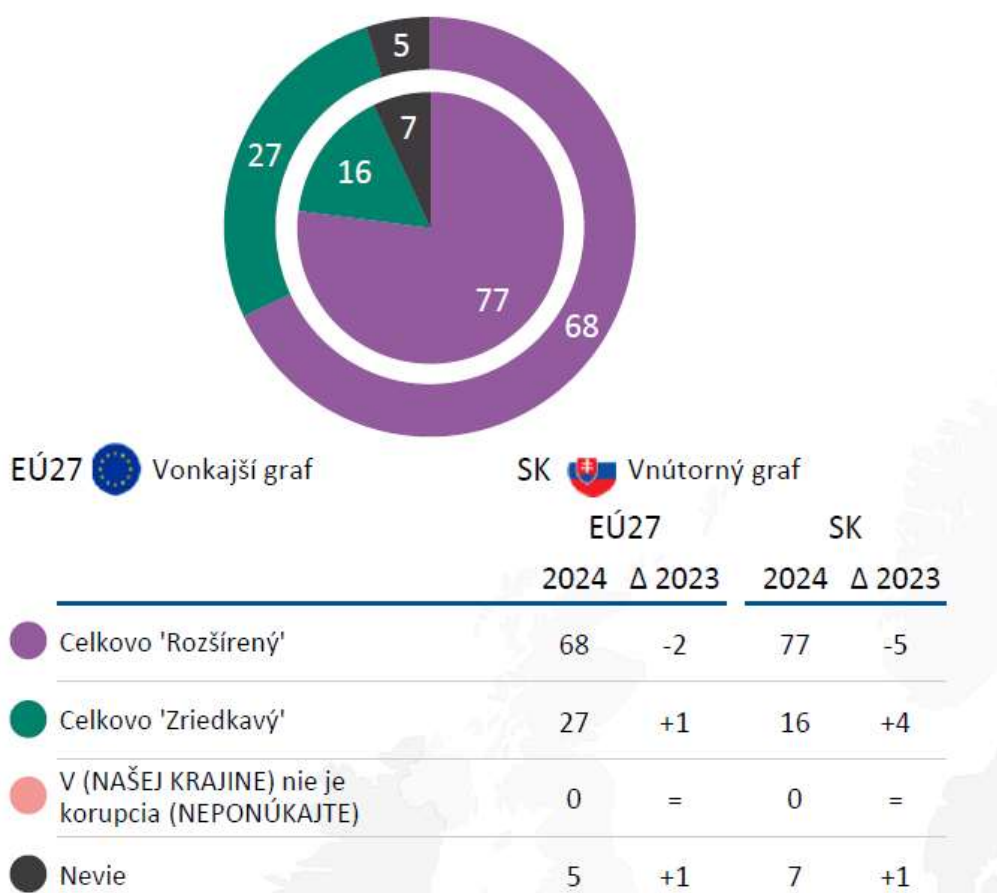
Eurobarometer je nástroj na prieskum verejnej mienky, ktorý používa Európska komisia, Európsky parlament a iné inštitúcie a agentúry EÚ na pravidelné monitorovanie stavu verejnej mienky v Európe v otázkach týkajúcich sa EÚ, ako aj postojov k témam politického alebo sociálneho charakteru. Eurobarometer poskytuje kvalitné a relevantné údaje pre odborníkov na verejnú mienku, výskumníkov, médiá a verejnosť.¹²

¹¹ [Preskúmanie integrity Slovenskej republiky OECD: Follow-up Report](#)

¹² [Postoje občanov ku korupcii v EÚ v roku 2024](#)

Výsledky zvláštneho¹³ Eurobarometra 548 realizovaného Európskou komisiou v roku 2024 na tému korupcie, ktorý prebiehal v období od februára do marca 2024, priniesli záver, že väčšina obyvateľov Európy v roku 2024 vnímala šírenie korupcie vo svojej krajine ako bežné. Európania sú tak naďalej skeptickí, pokiaľ ide o úsilie národných vlád riešiť korupciu 65 % občanov sa domnieva, že prípady korupcie na vysokej úrovni nie sú dostatočne stíhané, a len 30 % si myslí, že úsilie vlády v boji proti korupcii je účinné. 68 % občanov sa domnieva, že korupcia je vo svojich členských štátoch rozšírená (obrázok nižšie).

Všeobecné vnímanie korupcie: Nakolko rozšírený je podľa vás problém korupcie v (NAŠEJ KRAJINE)? (%)

Zdroj: Postoje občanov ku korupcii v EÚ v roku 2024 - júl 2024 - prieskum Eurobarometra

¹³ Zvláštne prieskumy Eurobarometra (angl. Special Eurobarometer) sú hĺbkové tematické štúdie týkajúce sa činností európskych inštitúcií. Môžu zahŕňať napríklad témy ako zmena klímy, sociálne otázky, otázky kybernetickej bezpečnosti alebo diskriminácie.

3. ZÁKLADNÉ ZÁSADY

Integrita vo verejnej správe podľa odporúčania OECD o integrite vo verejnom sektore¹⁴ znamená dôsledné zosúladenie a dodržiavanie spoločných etických hodnôt, zásad a noriem, s cieľom podporovať a uprednostňovať verejný záujem pred súkromnými záujmami vo verejnom sektore.

Závazok posilňovať integritu vo verejnom sektore a znižovať korupciu je prvým z konkrétnych odporúčaní členským aj nečlenským štátom OECD v rámci odporúčania OECD o verejnej integrite. Dôvodom je, že integrita je jedným z pilierov politických, hospodárskych a spoločenských štruktúr a jej nedostatok môže viesť ku korupčným praktikám. Strategickou a udržateľnou odpoveďou na korupciu je integrita ako podstatná súčasť hospodárskeho a spoločenského blahobytu a prosperity jednotlivcov a spoločnosti ako celku. Integrita je kľúčová pre dobrú správu vecí verejných, zabezpečenie verejného záujmu a posilnenie pluralitnej demokracie založenej na zásadách právneho štátu a dodržiavaní ľudských práv. Posilňovanie integrity vo verejnom sektore je spoločným poslaním a zodpovednosťou všetkých úrovní verejného sektora v rámci ich príslušných právomocí a úrovne autonómie v súlade s vnútroštátnymi právnymi a inštitucionálnymi rámcami. Integrita je nevyhnutná pre budovanie silných inštitúcií a ubezpečuje občanov, že vláda krajiny pracuje v ich záujme.

Zásada integrity je kumuláciou viacerých etických princípov ovplyvňujúcich konanie a rozhodovanie osôb spôsobom, aby upevňoval dôveru verejnosti v právny štát a kvalitu verejných služieb.¹⁵ Integrita by tak mala byť súčasťou nielen každej politiky orgánu verejnej moci, ale mala by byť zakomponovaná do všetkých činností a procesov tohto orgánu.

Budovanie kultúry integrity je dlhodobý proces vyžadujúci systematické formovanie etických štandardov prostredníctvom každodenného správania zamestnancov verejnej správy. Nepostačuje formálne prijatie etických kódexov či realizácia jednorazových školení, ale rozhodujúce je hlboké porozumenie vzťahu medzi integritou a protikorupčným konaním, ako aj aktívne formovanie organizačnej kultúry.

¹⁴ Odporúčanie OECD o integrite vo verejnom sektore je dostupné na webovom sídle OECD:

[OECD: Boj proti korupcii a integrita](#)

Odporúčanie OECD o verejnej integrite predstavuje určitý model, resp. plán prístupu k verejnej integrite a je ďalej rozpracovaný v dokumente Príručka OECD k verejnej integrite z roku 2020 (angl. OECD Public Integrity Handbook), ktorý je usmernením pre implementáciu tohto plánu. V kapitolách príručky sa objasňuje, čo odporúčanie znamená v praxi a identifikujú sa výzvy, ktorým môžu krajiny pri implementácii čeliť.

¹⁵ Dňa 31. januára 2023 vláda SR schválila materiál „Zásady integrity vo verejnej správe“ uznesením č. 49. Schválené Zásady integrity vo verejnej správe sa vzťahujú na osoby vo vysokej exekatívnej funkcii a na politických poradcov ako prejav osobitného dôrazu na tzv. „tón zhora“. Uplatňovanie týchto zásad v praxi sa odporúča aj pre ostatných verejných funkcionárov podľa zákona o konflikte záujmov, vedúcich štátnych zamestnancov, vedúcich zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme, ostatných štátnych zamestnancov a ostatných zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme.

Zásady integrity vo verejnej správe predstavujú sedem pilierov a rozvíjajú sa na zásade presadzovania verejného záujmu, zásade poctivosti a čestnosti, zásade objektívnosti a spravodlivosti, zásade zodpovednosti za svoje konanie a rozhodovanie, zásade transparentnosti, zásade slušnosti a inklúzie a zásade líderstva.

Transformácia organizácie na tzv. učiacu sa organizáciu si vyžaduje dôslednú analýzu existujúceho stavu, identifikáciu faktorov narúšajúcich integritu a aplikáciu osvedčených nástrojov a postupov v oblasti prevencie a boja proti korupcii. Na základe týchto zistení je potrebné implementovať cielene zameraný program na posilňovanie kultúry integrity.

Efektivita protikorupčných opatrení závisí predovšetkým od hodnotového nastavenia zamestnancov, pričom významnú rolu zohráva „tón zhora“, teda postoj a konanie vrcholového manažmentu.

Základné zásady majú za cieľ nastaviť hodnotový rámec, o ktorý sa bude opierať príprava, prijímanie a implementácia konkrétnych opatrení zameraných na znižovanie priestoru na korupciu. Tento hodnotový rámec je zároveň vyjadrením úsilia predchádzať korupcii vo verejnej správe.

Za dotknutú osobu sa považuje osoba vo vysokej exekatívnej funkcii podľa čl. 2 ods. 1 písm. c), d), k) a zo) ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov v znení neskorších predpisov.

3.1. Zásada presadzovania verejného záujmu

Zásada vyjadruje zákaz konfliktu záujmov, ktorý je už predmetom zákona o konflikte záujmov. Zákaz konfliktu záujmov je obsiahnutý aj vo vyhláske Úradu vlády Slovenskej republiky č. 400/2019 Z. z., ktorou sa vydáva Etický kódex štátneho zamestnanca (ďalej len „etický kódex štátneho zamestnanca“).

Verejný záujem by mali presadzovať všetky osoby (ďalej len „dotknutá osoba“), ktoré majú vo svojej moci svojimi rozhodnutiami alebo hlasovaním zlepšiť fungovanie štátu, prispieť k blahu občanov a ostatných obyvateľov SR. Týka sa to tak osôb v najvyšších štátnych funkciách, ako aj osôb, ktoré môžu ovplyvniť ich rozhodnutie (poradcovia), najvyšších predstaviteľov samosprávnych orgánov, či štátnych zamestnancov, najmä vedúcich štátnych zamestnancov, alebo zamestnancov samospráv, ktorí majú vplyv na chod vecí v záujme spoločnosti.

Dotknutá osoba by sa mala vyhýbať a predchádzať situáciám, v ktorých by sa zaviazala prijať na seba záväzok, hoc aj morálny, ktorý by mohol neprimerane ovplyvniť jej prácu. Nemala by konať alebo prijímať rozhodnutia s cieľom získať finančné alebo materiálne výhody pre spriaznenú osobu.

Dotknutá osoba má svoje súkromné záujmy a vzťahy s inými osobami transparentne deklarovať tak, aby sa vyhla situáciám vyvolávajúcim čo i len zdanie, že došlo k porušeniu tejto zásady. Dotknutá osoba v zmysle tejto zásady má chrániť verejný záujem a prijímať rozhodnutia vo verejnom záujme.

Cieľom a zmyslom tejto zásady je, aby dotknutá osoba nezneužívala svoju funkciu alebo zmluvný vzťah vo vlastný prospech alebo v prospech spriaznenej osoby, zodpovedne využívala zdroje, ktoré má k dispozícii, a aby s týmito zdrojmi nakladala hospodárne, efektívne, účinne a účelne. Dotknutá osoba teda nesmie využívať verejné zdroje na osobný prospech. Je povinná konať tak, aby chránila verejné prostriedky a zabezpečila riadne a hospodárne nakladanie s týmito prostriedkami.

Dotknutá osoba koná v súlade so zásadami integrity aj po skončení výkonu funkcie. Zdrží sa takého zamestnania po skončení výkonu verejnej funkcie, v ktorom by bol priestor pre zneužitie informácií, o ktorých sa dozvedela počas výkonu verejnej funkcie a v súvislosti s ňou. Rovnako sa zdrží takého konania, ktoré by sa mohlo javiť ako konanie v konflikte záujmov.

3.2. Zásada čestnosti a poctivosti

Dotknuté osoby si ctia tieto zásady a konajú tak, aby nevznikali dôvodné pochybnosti o tom, že konajú čestne a poctivo.

Zásada č. 3.2 úzko súvisí so zásadou č. 3.1. Vyjadruje základný rámec konania a správania v zmysle čestného a poctivého výkonu funkcie bez zvýhodňovania spriaznených osôb len z dôvodu ich vzťahu s dotknutou osobou. Zásada by sa mala v praxi aplikovať tak, že dotknutá osoba sa bude vyhýbať akémukoľvek konaniu, či správaniu, ktoré by bolo v rozpore s touto zásadou.

Dotknutá osoba vykonáva svoje práva a povinnosti čestne a v súlade s právnym poriadkom Slovenskej republiky, koná tak, aby neohrozila dôveru verejnosti v riadny výkon úloh a funkcií vlády Slovenskej republiky alebo orgánu, ktorý ju do funkcie vymenoval, ustanovil alebo zvolil, alebo s ktorým je dotknutá osoba v zmluvnom vzťahu.

Zásada teda kladie dôraz na dobrý príklad dotknutých osôb, schopnosť priznať si chybu, vyvodit' z nej dôsledky, poučiť sa do budúcnosti a byť tak príkladom pre iných. Dôveryhodnosť a dobré meno sa posilňujú práve dôverou v efektívne postupy v prípade odhalenia nekalého konania.

3.3. Zásada objektívnosti

Dotknuté osoby konajú a rozhodujú nestranne, na základe dôkazov a bez diskriminácie či zaujatosti.

Zásada č. 3.3. nadväzuje na zásady č. 3.1. a 3.2. Treba zdôrazniť, že objektívne konanie musí byť nezávislým a nestranným konaním nielen z hľadiska dotknutej osoby (subjektívne hľadisko), ale musí sa tak javiť aj navonok (objektívne hľadisko).

Dotknutá osoba musí konať nezávisle a nestranne, prijímať rozhodnutia na základe objektívnych poznatkov a pri rozhodovaní sa zdržať akejkol'vek diskriminácie alebo zaujatosti.

Pod pojmom nezávislosť sa rozumie osobná nezávislosť dotknutej osoby od vonkajších vplyvov. Netýka sa povinnosti plniť príkazy nadriadených v rámci funkčnej hierarchie a organizačnej štruktúry príslušného orgánu verejnej moci.

3.4. Zásada zodpovednosti za svoje konanie a rozhodovanie

Dotknuté osoby preberajú zodpovednosť za svoje konanie a rozhodovanie. V rámci preberania zodpovednosti znášajú skladanie účtov a verejnú kontrolu.

Zásada č. 3.4. formuluje úlohu vyvoditeľnej zodpovednosti v orgánoch verejnej moci. Dotknutá osoba preukazuje, že organizácia, za ktorú zodpovedá, je schopná niesť zodpovednosť za primeranosť reakcií (vrátane prípadnej nápravy) na sankcie, rozhodnutia a iné opatrenia vydané orgánmi dohľadu, orgánmi činnými v trestnom konaní a súdmi.

Dotknutá osoba nesie zodpovednosť za svoje činy, rozhodnutia a ich dôsledky a koná v rámci rozsahu svojej právomoci. Rovnako vykonáva primeranú kontrolu a dohľad nad záležitosťami, za ktoré je zodpovedná.

Pre dodržiavanie tejto zásady je potrebné najmä účinne vyvodzovať zodpovednosť voči dotknutým osobám v prípade vzniku škody (ujmy) spôsobenej v priamej alebo nepriamej súvislosti s rozhodnutím alebo iným opatrením, ktoré vydala dotknutá osoba za predpokladu, že vydanie bolo v príčinnej súvislosti s protiprávnym konaním, s preukázaným konfliktom záujmov alebo s iným zavineným porušením povinnosti a o nezákonnosti rozhodnutia alebo opatrenia právoplatne rozhodol správny súd.

Zásada predpokladá existenciu mechanizmu na vyvodenie zodpovednosti v prípade zistenia pochybenia, čo nevyhnutne predpokladá existenciu efektívnych kontrolných mechanizmov v rozhodovacom procese v rámci organizácie.

3.5. Zásada transparentnosti

Dotknuté osoby konajú a rozhodujú transparentne, pričom svoje rozhodnutia náležite odôvodňujú. Dotknuté osoby nezadržávajú pred verejnosťou informácie, okrem prípadov, kedy informácie nie je možné zverejniť zo zákonných dôvodov.

Dotknutá osoba koná a prijíma rozhodnutia otvoreným a transparentným spôsobom. Verejnosť má právo byť informovaná o činnosti a aktivitách dotknutých osôb. Dotknutá osoba podporuje transparentnosť a otvorenú verejnú správu vrátane poskytovania prístupu k informáciám a otvoreným dátam a zaisťuje včasné poskytovanie odpovedí na žiadosti o informácie. Netýka sa to prípadov, keď existujú zákonné dôvody pre nezverejnenie informácií.

V súlade so zásadou č. 3.5. dotknutá osoba zabezpečí, aby akékoľvek informácie, skutočnosti alebo údaje, ktoré má k dispozícii, boli riadne zabezpečené v súlade s pravidlami bezpečnosti a ochrany. Nezneužíva informácie získané pri výkone svojej funkcie na osobný

prospech alebo na prospech spriaznených osôb. Porušenie tejto zásady sa považuje za porušenie mlčanlivosti a môže byť predmetom príslušného právneho konania proti dotknutej osobe podľa osobitného predpisu. Ustanovenia zákona č. 54/2019 Z. z. o ochrane oznamovateľov protispoločenskej činnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov tým nie sú dotknuté.

Dotknutá osoba je viazaná povinnosťou mlčanlivosti aj po skončení výkonu funkcie.

3.6. Zásada slušnosti a inklúzie

Dotknuté osoby prejavujú úctu voči ľuďom a ich dôstojnosti a podporujú takéto správanie naprieč komunitami bez ohľadu na ich postavenie a príslušnosť.

Zásada zakazuje prenasledovať, šikanovať alebo diskriminovať iné osoby. Takéto správanie nie je v súlade s výkonom verejnej funkcie a vláda SR ho nebude tolerovať. Dotknutá osoba komunikuje zdvorilo a s rešpektom, nežiada ani nepodporuje zamestnancov, aby konali v rozpore so zákonom alebo pravidlami etického kódexu.

Dotknutá osoba podporuje kultúru v organizácii, v ktorej sa o etických dilemách a obavách týkajúcich sa otázok integrity a omyloch môže slobodne diskutovať, v prípade potreby aj so zástupcami zamestnancov, a v ktorej osoby vo vedúcich pozíciách sú schopné na tieto témy vnímavo reagovať a sú ochotné včas poskytnúť radu a vyriešiť relevantné problémy.

Dotknutá osoba rozvíja kultúru zásad integrity v celej spoločnosti v partnerstve so súkromným sektorom, občianskou spoločnosťou a jednotlivcami.

Zásada č. 3.6. spočíva v tom, že dotknutá osoba uznáva rolu, ktorú súkromný sektor, občianska spoločnosť i jednotlivci zohrávajú pri dodržiavaní zásad integrity vo svojej interakcii s verejným sektorom, podnecuje súkromný sektor, občiansku spoločnosť i jednotlivcov k zachovávaniu týchto hodnôt v rámci spoločnej zodpovednosti, zapája dotknuté zainteresované strany do zdokonaľovania, pravidelnej aktualizácie a uplatňovania zásad integrity, zvyšuje v spoločnosti povedomie o prínosoch zásad integrity a znižovania tolerancie k porušovaniu štandardov verejnej integrity a, kde je to vhodné, uskutočňuje medzi obyvateľmi, najmä na školách, akcie na podporu občianskeho vzdelávania o zásadách integrity, zapája súkromný sektor a aktívnych občanov do dialógu o prínosoch, ktoré ako následok zušľachtovania integrity v podnikaní a všeobecne prospešných činnostiach dopĺňajú zásady integrity.

3.7. Zásada líderstva

Dotknuté osoby aktívne podporujú a presadzujú tieto zásady, upozorňujú na ich porušenia a vedú svojím príkladom ostatných.

Schopnosť byť vedúcou osobnosťou v oblasti integrity sa žiada od vedúcich zamestnancov na všetkých úrovniach organizácie, je zahrnutá ako požiadavka na výber,

vymenovanie alebo povýšenie do riadiacej pozície a je súčasťou hodnotenia výkonnosti vedúcich zamestnancov so zreteľom na systém zásad integrity. Čím vyššiu pozíciu v hierarchii zastávajú dotknuté osoby, tým dôslednejšie dodržiavanie týchto hodnôt sa od nich vyžaduje.

Dotknutá osoba pri výkone svojej funkcie zohľadňuje dôležitosť svojich úloh a zodpovednosť spojenú s výkonom funkcie, berie do úvahy verejný charakter svojej funkcie a koná spôsobom, ktorý nabáda k etickému správaniu aj štátnych zamestnancov, zamestnancov vo verejnej funkcii, zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme, zamestnancov samosprávnych orgánov a širokú verejnosť. Týmto správaním podporuje dôveru verejnosti vo vládu, ústredné orgány štátnej správy, ako aj v orgány verejnej moci všeobecne.

4. VÍZIA A CIELE STRATÉGIE

Národná protikorupčná stratégia je komplexný rámec, ktorý má za cieľ znížiť úroveň korupcie, zvýšiť transparentnosť a podporiť etické správanie vo verejnej správe. Víziou stratégie je vytvorenie spoločnosti, v ktorej budú korupčné praktiky eliminované, a občania budú mať dôveru v inštitúcie, ktoré ich zastupujú. Dôveryhodné verejné inštitúcie sú základným kameňom právneho a demokratického štátu a mali by efektívne čerpať verejné finančné prostriedky a účelne ich vynakladať tak, aby výsledky občan reálne pocítil v bežnom živote.

Budovanie dôvery občanov v jednotlivé orgány ústrednej štátnej správy nestojí len na ich vedúcich predstaviteľoch, ale na každom zamestnancovi, ktorý musí dbať na základné zásady a ciele stratégie.

Ciele stratégie sú postavené na štyroch hlavných pilieroch:

- 4.1. Budovanie a posilnenie kapacít
- 4.2. Vzdelávanie a komunikácia
- 4.3. Riadenie korupčných rizík
- 4.4. Zber dát a monitoring

4.1. Budovanie a posilnenie kapacít

Cieľom budovania a posilnenia kapacít je vytvorenie efektívnych a transparentných inštitúcií, ktoré budú schopné reagovať na potreby spoločnosti, účinne bojovať proti korupcii a zabezpečiť trvalo udržateľný rozvoj. Tento proces je kľúčový pre zlepšenie kvality služieb a posilnenie dôvery občanov vo verejné inštitúcie.

Tento cieľ zahŕňa:

4.1.1. Posilnenie inštitucionálnych kapacít (mechanizmov)

- pre prevenciu a postihovanie korupcie, vrátane zlepšenia spolupráce medzi rôznymi inštitúciami a organizáciami

a) Organizačná štruktúra

Revízia a optimalizácia organizačnej štruktúry inštitúcií s cieľom zabezpečiť efektívny tok informácií a rozhodovacích procesov.

b) Zavádzanie moderných technológií

Investovanie do digitálnych nástrojov a systémov, ktoré zefektívnia prácu a zlepšia transparentnosť procesov.

c) Spolupráca a partnerstvá

Budovanie strategických partnerstiev s inými subjektami na zdieľanie zdrojov a odbornosti.

d) Inštitucionalizácia pozície protikorupčných koordinátorov

- Zabezpečiť, aby pozícia protikorupčného koordinátora bola pevne začlenená do organizačnej štruktúry každej verejnej inštitúcie, s priamym prístupom k vedeniu a schopnosťou ovplyvňovať rozhodovacie procesy s plnou podporou vedenia danej inštitúcie.
- Poskytovať protikorupčným koordinátorom pravidelné školenia a odborný rozvoj, aby mali aktuálne znalosti o právnych predpisoch, osvedčených a nových postupoch v oblasti boja proti korupcii.
- Udržiavať nastavené mechanizmy na koordináciu a spoluprácu medzi protikorupčnými koordinátormi na rôznych úrovniach verejnej správy. To môže zahŕňať pravidelné stretnutia, výmenu informácií a zdieľanie osvedčených a nových postupov.

4.1.2. Zabezpečenie dostatočných finančných a materiálnych zdrojov

- za účelom efektívneho plnenia svojich úloh a zodpovednosti pri vykonávaní protikorupčných činností

a) Finančné plánovanie

Využívať a hľadať alternatívne zdroje financovania, ako sú granty, dotácie a pod., ktoré môžu byť použité na zefektívnenie protikorupčných činností.

b) Materiálna infraštruktúra

Investície do modernizácie, údržby a aktualizácie materiálnej infraštruktúry, ktorá je nevyhnutná pre efektívne fungovanie inštitúcií a umožniť, aby zamestnanci mali prístup k najnovším technológiám a softvérovým nástrojom.

Tieto kroky prispejú k vytvoreniu silných, transparentných a efektívnych inštitúcií, ktoré budú schopné efektívne reagovať na potreby a rozvoj spoločnosti.

4.2. Vzdelávanie a komunikácia

Vzdelávanie a komunikácia sú kľúčovými nástrojmi na zvyšovanie povedomia o korupcii a integrite a plnia dôležitú úlohu v boji proti korupcii.

Ciele v tejto oblasti sú:

4.2.1. Zvyšovanie personálnej kapacity, odbornosti a profesionalizácie zamestnancov

- zabezpečiť schopnosť identifikovať a predchádzať korupčným praktikám

a) Vzdelávacie programy

Implementácia pravidelných odborných školení a workshopov pre zamestnancov, ktoré sa zameriavajú na rozvoj odborných zručností a kompetencií.

b) Mentoring a koučing

Vytvorenie programov, kde skúsenejší zamestnanci pomáhajú novým zamestnancom v orientácii a rozvoji ich kariéry. Podporovať kultúru spolupráce a zdieľania znalostí medzi zamestnancami, aby sa zlepšila efektivita a inovácie v rámci inštitúcie.

c) Certifikácia

Podpora zamestnancov v získavaní profesijných certifikácií, čo zvyšuje ich odbornú hodnotu a prestíž inštitúcie.

4.2.2. Vzdelávacie programy

a) Systémové vzdelávanie štátnych zamestnancov a zamestnancov vykonávajúcich práce vo verejnom záujme

Systémové vzdelávanie v oblasti prevencie korupcie by malo byť pravidelné a aktualizované, aby odrážalo aktuálne trendy a výzvy. Je dôležité, aby zamestnanci verejnej správy chápali svoje povinnosti a mali nástroje na podporu etického a transparentného fungovania inštitúcie. Praktické cvičenia a scenáre sú efektívnym nástrojom pre dôkladnú analýzu reálnych prípadov korupcie a témou pre diskusiu o možných preventívnych opatreniach formou simulácie etických nejednoznačností a ich riešení.

b) Implementácia v školách a univerzitách

Vzdelávacie programy môžu byť zaradené do formálneho alebo neformálneho vzdelávania, napríklad formou prednášok či workshopov.

c) Workshopy a semináre

Organizovanie praktických workshopov, kde sa študenti môžu naučiť, ako rozpoznať a bojovať proti korupcii, môže byť efektívnym spôsobom, ako ich zapojiť.

d) Spolupráca s odborníkmi

Zapojenie odborníkov z praxe, ktorí sa zaoberajú otázkami integrity a korupcie, môže obohatiť vzdelávací proces.

4.3. Riadenie korupčných rizík

RKR predstavuje systémový a dôkazmi podložený nástroj, ktorý tvorí integrálnu súčasť protikorupčného manažmentu vo verejnej správe. Jeho primárnym cieľom je umožniť efektívnu kontrolu nad korupčnými rizikami a zvýšiť účinnosť preventívnych opatrení v celom rozsahu výkonu verejnej moci.

Rezortné orgány sú povinné na základe svojich špecifik identifikovať rizikové oblasti, procesy, činnosti a pozície, ktoré môžu byť náchylné na korupčné správanie. Tieto zistenia tvoria základ pre návrh a implementáciu opatrení zameraných na elimináciu alebo minimalizáciu identifikovaných rizík.

Účinné riadenie korupčných rizík vyžaduje zosilnenie kontrolných a riadiacich mechanizmov s cieľom chrániť rozhodovacie procesy pred nelegitímnym ovplyvňovaním. Identifikácia, analýza a hodnotenie rizík poskytujú analytickú bázu pre vypracovanie adresných a vykonateľných protikorupčných programov.

V záujme jednotného postupu by sa tento proces mal opierať o metodické rámce vydané a priebežne aktualizované útvarom prevencie korupcie. Všetky prvky musia byť vnímané ako súčasť integrovaného systému protikorupčnej prevencie a riadenia. V procese RKR sú zahrnuté činnosti ako prevencia, detekcia a reakcia.¹⁶

4.3.1. Prevencia

Vzdelávanie a školenia poskytované s pravidelnou frekvenciou o etike, integrite, protikorupčných činnostiach a identifikácii korupčných rizík vedú k väčšej obozretnosti a uvedomovaniu si ako predchádzať možným korupčným rizikám a zvyšovať povedomie o dôležitosti identifikácii korupčných rizík a dodržiavania platných predpisov a zákonov.

Dodržiavať **transparentnosť** zverejňovaním informácií o verejných obstarávaníach, financiách a rozhodovacích procesoch.

¹⁶ [Metodické odporúčanie k riadeniu korupčných rizík](#) (PDF, 423 kB)

4.3.2. Detekcia

Interné audity a pravidelné kontroly slúžia na identifikáciu potenciálnych korupčných praktík.

Účinnými nástrojmi sú napríklad AI nástroje na identifikáciu korupčných rizík, ktoré zahŕňajú analýzu verejných dát a zmlúv, identifikáciu jazykových vzorcov korupcie v dokumentoch alebo internej komunikácii, ako aj analýzu prepojení medzi subjektmi vo verejnom obstarávaní a v neposlednom rade aj **whistleblower systémy** na vytvorenie anonymných kanálov pre hlásenie podozrení na korupciu.

4.3.3. Reakcia

Preverovanie – rýchle a dôkladné vyšetrovanie podozrení na korupciu je neodkladnou súčasťou na elimináciu a odstránenie korupčného rizika.

Opatrenia – prijatie opatrení na odstránenie rizík a predchádzanie opakovanému porušovaniu.

K dosiahnutiu účinného a systematického prístupu k RKR je potrebné nastaviť procesy vo všetkých relevantných oblastiach činnosti rezortu tak, aby podporovali prevenciu, detekciu a reakciu na korupčné riziká.

a) Harmonizácia riadenia rizík

Cieľom koordinačných orgánov, ktorých úlohou je sledovať riziká, je harmonizovať korupčné riziká, finančné riziká a riziká podvodu. To si vyžaduje vytvorenie jednotného rámca, ktorý umožní efektívne sledovanie, hodnotenie a riadenie týchto rizík naprieč rôznymi inštitúciami a sektormi. ÚV SR ako koordinačný orgán je zodpovedný za zber a analýzu údajov o korupčných rizikách a zabezpečuje, že informácie sú zdieľané a využívané na prevenciu korupcie a podvodov. Taktiež je dôležitá spolupráca odborníkov z rôznych oblastí, aby sa zabezpečila komplexnosť a efektívnosť prístupu.

b) Systematický prístup k identifikácii rizikových pozícií

Dôležitým prvkom v RKR je systematický prístup k identifikácii rizikových pozícií vo vzťahu k možnému korupčnému správaniu. Rezortom sa odporúča pravidelne vykonávať analýzy a hodnotenia rizík s cieľom identifikovať pracovné pozície, ktoré sú z hľadiska náchylnosti na korupčné správanie najrizikovejšie. Na základe týchto identifikácií by mali byť prijaté konkrétne a účinné opatrenia, ktorých cieľom má byť predchádzanie korupčnému správaniu. Zároveň by mal byť vyvinutý systém včasného varovania, ktorý umožní okamžitú reakciu na vznikajúce hrozby.

c) Zdokonaľovanie IT platformy

IT nástroje na identifikáciu korupčných rizík sú špecializované softvérové riešenia navrhnuté tak, aby pomáhali organizáciám systematicky detekovať, monitorovať a analyzovať potenciálne prípady korupcie, podvodov alebo iných neetických a nezákonných aktivít v rámci ich interných procesov a vonkajších vzťahov. Tieto nástroje využívajú pokročilé metódy spracovania dát, vrátane analýzy veľkých objemov dát (big data), umelú inteligenciu, strojové učenie a prediktívnu analytiku na identifikáciu neštandardných vzorov správania medzi subjektami.

d) Zavedenie systému manažérstva proti korupcii podľa normy ISO 37001

Odporúčanie zavedenia systému manažérstva proti korupcii podľa normy ISO 37001 na ÚOŠS je ďalším dôležitým krokom v boji proti korupcii. Norma ISO 37001 poskytuje osvedčené postupy a opatrenia, ktoré pomáhajú organizáciám vytvárať a udržiavať účinné systémy na prevenciu korupcie. Zavedenie systému manažérstva proti korupcii by malo byť prioritou pre všetky orgány verejnej správy ako aj subjekty súkromného sektora, aby sa zabezpečila vysoká úroveň transparentnosti procesov vo všetkých aspektoch ich činnosti. Implementácia systému manažérstva proti korupcii prispeje aj k posilneniu dôvery verejnosti smerom k spoločnosti, ktorá aktívne odmieta korupčné praktiky.

Zavedenie systému manažérstva proti korupcii je kľúčovým krokom pre organizácie, ktoré sa snažia bojovať proti korupcii a zabezpečiť etické správanie. Zabezpečenie silného systému riadenia protikorupčných činností nielen zvyšuje dôveru voči organizácii, ale prispieva aj k jej dlhodobému úspechu a udržateľnosti. Zavedenie systému manažérstva proti korupcii v organizáciách, ktoré už majú zavedený manažérsky systém riadenia prebieha so zohľadnením jeho existencie a zosúladuje sa s už existujúcimi procesmi riadenia rizík a ich vyhodnocovania, ako aj s už nastavenými pravidlami aktualizácie procesov, výkonu auditu manažérského systému. Norma ISO 37001 je prijatá do sústavy slovenských technických noriem ako STN ISO 37001 Systémy manažérstva proti korupcii - Požiadavky s usmernením na používanie, ktorú odplatne poskytuje Úrad pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo Slovenskej republiky prostredníctvom Portálu noriem.¹⁷

RKR je komplexný a neustále sa vyvíjajúci proces, ktorý si vyžaduje koordinovanú a systematickú reakciu. Implementácia harmonizovaných prístupov, zavedenie moderných technológií a uplatňovanie medzinárodných noriem, ako je napríklad ISO 37001, sú kľúčovými krokmi na vytvorenie odolnejších a transparentnejších systémov, ktoré budú schopné efektívne čeliť korupcii a podvodom.

¹⁷ <https://normy.normoff.gov.sk/ ÚNMS Normy>

4.4. Zber dát a monitoring

4.4.1. Prieskum

Prieskum o vnímaní korupcie medzi širokou verejnosťou je dôležitým nástrojom na posúdenie, ako občania vnímajú korupciu vo svojom okolí a akú dôveru majú v inštitúcie. Cieľom je získať údaje na štatisticky významnej vzorke v nižšie uvedených oblastiach. Prieskumy budú realizované a monitorované v pravidelných intervaloch. Takéto údaje môžu slúžiť aj pre porovnanie prieskumov vykonávaných medzinárodnými hodnotiacimi organizáciami.

a) Vnímanie korupcie

Ako občania hodnotia úroveň korupcie vo verejnej správe, v podnikateľskom sektore a v iných oblastiach.

b) Skúsenosti s korupciou

Množstvo respondentov, ktorí sa stretli s korupčnými praktikami, a v akých situáciách k tomu došlo.

c) Dôvera v inštitúcie

Dôvera verejnosti k orgánom verejnej moci v oblasti boja proti korupcii.

d) Návrhy na zlepšenie

Názory občanov na možné opatrenia, ktoré by mohli znížiť úroveň korupcie v krajine.

e) Demografické údaje

Rozdelenie odpovedí podľa veku, pohlavia, vzdelania a iných faktorov, čo umožňuje hlbšie analýzy.

4.4.2. Prieskum „Národný prieskum vnímania korupcie“

Realizovaný prieskum „Národný prieskum vnímania korupcie“ je jednou z aktivít projektu „Zlepšovanie integrity verejnej správy v Slovenskej republike“. Prieskum slúži na monitorovanie a hodnotenie úrovne vnímania korupcie v spoločnosti.

Prieskum zbiera názory a postoje občanov, čo umožňuje získať prehľad o tom, ako je korupcia vnímaná v rôznych oblastiach verejného života. Analýza výsledkov prieskumu môže pomôcť identifikovať konkrétne sektory alebo inštitúcie, kde je vnímanie korupcie najvyššie, čo umožňuje zamerať sa na efektívne opatrenia.

Výsledky prieskumu môžu poslúžiť ako podklad pre tvorbu politik a stratégií, ktoré majú za cieľ zlepšiť integritu a transparentnosť vo verejných inštitúciách.

Týmto spôsobom prieskum prispieva k celkovému cieľu projektu a posilňuje úsilie o vytvorenie transparentnejšej a zodpovednejšej verejnej správy.

5. OPATRENIA A FINANCOVANIE

Konkrétne opatrenia napĺňajúce ciele stratégie vychádzajú z poznania súčasného stavu a zároveň reflektujú odporúčania z medzinárodných hodnotiacich procesov, ako sú napríklad odporúčania OECD. Navrhnuté opatrenia sú rozpracované v rámci Akčného plánu prevencie korupcie na roky 2026 – 2029 (ďalej len „akčný plán“) k stratégii a sú v súlade so zásadami stratégie.

Jednotlivé opatrenia akčného plánu obsahujú

- názov opatrenia,
- cieľ opatrenia,
- označenie inštitúcie/orgánu zodpovedného za realizáciu opatrenia (gestor opatrenia),
- označenie inštitúcie/orgánu (alebo viacerých inštitúcií/orgánov) spoluzodpovedného za realizáciu opatrenia (spolugestor opatrenia),
- časový horizont konkrétnych krokov pre zabezpečenie prípravy opatrenia a samotnej prípravy opatrenia (termín realizácie opatrenia).

Prevenia korupcie a presadzovanie integrity vo verejnom sektore si často vyžaduje spoluprácu a koordináciu viacerých organizácií verejného sektora z rôznych rezortov a definovanie jasného spôsobu financovania prípravy a zavádzania konkrétnych protikorupčných opatrení.

Základným zdrojom finančných prostriedkov na realizáciu prevencie korupcie sú finančné prostriedky čerpané z rozpočtov príslušných gestorov a spolugestorov opatrení. V súlade s napĺňaním zásady hospodárnosti nakladania s verejnými prostriedkami sa gestorom a spolugestorom jednotlivých opatrení vyplývajúcich z akčného plánu odporúča, aby všetky finančné náklady vzniknuté v súvislosti s plnením svojich úloh plánovali a zabezpečili v rámci limitov stanovených v rozpočtoch na jednotlivé roky pre jednotlivé kapitoly štátneho rozpočtu. Dodatočnými zdrojmi financovania sú fondy EÚ a iné dostupné zdroje.

6. MONITOROVANIE, HODNOTENIE A REVÍZIA STRATÉGIE

Monitorovanie je systematická činnosť, ktorá zahŕňa nepretržitý zber a analýzu informácií o pokroku dosahovania cieľov stratégie. V rámci monitorovania sa tak posudzuje dosahovanie plnenia strategických cieľov.

Hodnotenie je objektívnym posúdením a preskúmaním stratégie. Cieľom hodnotenia je pochopiť, či stratégia bola účinná pri plnení cieľov a dosahovaní zamýšľaných vplyvov. Okrem toho sa hodnotenie má snažiť posúdiť súdržnosť stratégie a jej udržateľnosť.

Monitorovanie a hodnotenie sú nevyhnutnými súčasťami systému prípravy a implementácie protikorupčných opatrení potrebných na zabezpečenie boja proti korupcii. Je

dôležité, aby monitorovanie a hodnotenie stratégie bolo uskutočňované na základe overiteľných dát.

Monitorovanie a hodnotenie stratégie bude prebiehať v zmysle následne uvedených schém.

Schéma č. 1: Monitorovanie stratégie

Orgán vykonávajúci monitorovanie:	ÚV SR
Predmet monitorovania:	stav plnenia opatrení vyplývajúcich z akčného plánu
Podklad monitorovania a jeho časový horizont:	odpočty plnenia opatrení vyplývajúcich z akčného plánu poskytnuté ÚV SR gestormi a spolugestormi opatrení vyplývajúcich z akčného plánu do 30. septembra 2027
Záver monitorovania:	monitorovacia správa vypracovaná ÚV SR a prerokovaná na RPK a následne predložená na rokovanie na vlády SR vedúcim ÚV SR
Intervaly monitorovacej správy:	do 31. decembra 2027

Schéma č. 2: Hodnotenie stratégie

Orgán vykonávajúci hodnotenie:	ÚV SR
Predmet hodnotenia:	stav a zdôvodnenie stavu naplňovania cieľov stratégie
Podklad hodnotenia a jeho časový horizont:	hodnotiace správy o dosiahnutí cieľov vyplývajúcich z akčného plánu poskytnutých ÚV SR gestormi a spolugestormi do 30. septembra 2029
Záver hodnotenia:	hodnotiaca správa vypracovaná ÚV SR a prerokovaná na RPK a následne predložená na rokovanie vlády SR vedúcim ÚV SR
Intervaly hodnotiacej správy:	hodnotiaca správa stavu k 31. decembru 2029

Revízia stratégie

Výsledky monitorovania a hodnotenia stratégie môžu pomôcť identifikovať problémy a slabé miesta stratégie, ktoré môžu tvoriť podklad pre úpravy na účely korekcie priebehu implementácie stratégie a akčného plánu. Na základe záverov priebežnej hodnotiacej správy vypracovanej ÚV SR obsahujúcej zdôvodnenie stavu naplňovania cieľov stratégie a v prípade odôvodnenej potreby predloží ÚV SR po konzultáciách s RPK, gestormi a spolugestormi opatrení vyplývajúcich z akčného plánu na rokovanie vlády SR návrh aktualizácie stratégie a jednotlivých opatrení vyplývajúcich z akčného plánu.

ZÁVER

Cieľom stratégie je deklarovat' úsilie vlády Slovenskej republiky presadiť dôležité protikorupčné opatrenia, vymedziť základný rámec vládnej protikorupčnej politiky vrátane stanovenia nástrojov boja proti korupcii a vymedzenie prioritných oblastí. Je nevyhnutné mať na pamäti, že cieľom tejto stratégie nie je detailný popis jednotlivých protikorupčných opatrení. Ten bude súčasťou dokumentov na túto stratégiu nadväzujúcu, t. j. najmä akčného plánu.

Použité skratky

EHP	Európsky hospodársky priestor
EÚ	Európska únia
IT	informačné technológie
OECD	Organizácia pre hospodársku spoluprácu a rozvoj (angl. Organization for Economic Cooperation and Development)
OPK	oddelenie prevencie korupcie sekcie bezpečnosti štátu a prevencie korupcie
OSN	Organizácia spojených národov (angl. United Nations)
RKR	riadenie korupčných rizík
RPK	Rada protikorupčných koordinátorov
SR	Slovenská republika
RPKP	Rezortný protikorupčný program
TČ	trestný čin
ÚOŠS	ústredný orgán štátnej správy
ÚV SR	Úrad vlády Slovenskej republiky
VÚC	vyšší územný celok